

Szerkesztő-iroda:

BELKIRÁLY-UTCA 6. SZÁM.

A lap szellemi részét illető minden közlemény ide intézendő.

KÉZIRATOK NEM ADATNAK VIBBZA.

Megjelenik a lap minden nap, az ünnep- és vasárnapok kivételével.

Névtelenül beküldött közlemények tekintetbe nem vétetnek.

K O L O Z S V Á R

Kiadóhivatal:

BELKIRÁLY-UTCA 4. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Éves díj	16 frt.
Fél éves	8 frt.
Negyed éves	4 frt.
Egy hónap	1 frt 50 kr.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy sor 10 szavú 4 kr. — Gyárosok kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek. Bélyegzők minden hirdetés után 30 kr.
Nyitólír 20 kr.

Kolozsvári állatkiállítás.

Kolozsvar, aug. 16.

Az erdélyi gazdasági egyesület által rendszeresített állatkiállítás a hó végén ismét, s most már tizedikszor tartatik meg városunkban. Az az, hogy megtartása elő van készítve. De, hogy a terv megvalósul-e: ez az utóbbi napokban némileg kétségesé vált.

Nem vagyunk barátai a leplezettségnek, mert meg vagyunk győződve arról, hogy a bajok és akadályok a tárgyatással nem enyészethetők el, sőt inkább elmérgesíthetők. Ezért hiába hallgatnók el azt is, hogy a vidéken terjedő ragadós száj- és körömfájás az állatkiállítás megtartását kétségessé teheti, mert a hallgatás a viszonyokon ugye változtatna.

Mindenesetre sajnálatos, mert több tekintetben hátrányos a jelzett betegségben rejlő nehézség. S épen azért nem zárkoztunk el megemléstől, mert máris szová tétetett egy az érdekeltek, mint más körökben, sőt sokban túlzott, s a valóságtól eltérő hírek keltek szárnyra, miknek lehető redukálása általában mindenkinél érdekesebb.

Mindenekelőtt Kolozsvar várost illetőleg jötték nagyított hírek forgalomba. Mert a város területe és határának nagyobb része teljesen járványmentes. A betegség csak az innen 16 kilométer távolságra eső közös gulyákban uralkodik, de már ott is szűnő félben van, s az illető legelő minden közlekedéstől félreessen, s különben is el vannak zárva. Ha tehát az itteni helyzet rosszabbra nem fordul, Kolozsvar állategészségügyi viszonyai miatt a kiállítás még meg volna tartható.

Hanem ott a vidék. Közvetlen közelünkben néhány községben a száj- és körömfájás járványos jellegű öltött, s az illető községek el is zártak. Innen a kiállítók már nem jöhetnek be, s így a kiállítás már eddig is csak részlegesnek ígérkezik. Nem tudjuk, hogy az intéző körök eddig mily álláspontot foglaltak el, s valószínű, hogy a kifejlődő körülmények szerint, még ezután fognak határozni, vagy a kiállításba bele-menni, ha mindjárt ez csonkán ütne is ki.

Részünkről megvalljuk, hogy tekintettel a jelentékeny anyagi és erkölcsi jutalomra, mik a kiállításra kilátásba vannak helyezve, bár kelletlenül, inkább az elhalasztást tartjuk helyesebbnek.

Mert lehetnek esetleg a vesztegzárok miatt olyanok akadályozva a részvételben, kik odaadásuk és áldozataik után jutalmat érdemelnének, s egy részleges kiállítás mellett talán olyanok vihethék el előlük a jutalmakat, kik különben nem érdemelnék meg. Az érdemesek saját hibájukon kívül ki lennének zárva a versenytől, s így a kevésbé érdemesek részesülnének túlságos előnyökben.

A mi általában illeti óhajtsunkat, természetesen, hogy azt szeretnők, hogy a kiállítás lehetőleg zavartalanul meg legyen tartható, sőt minél fényesebben sikerüljön. Érdeke ez első sorban azon mezőgazdasági céloknak, melyek a gazdasági egyesületet az egész intézmény létesítésére vezették. Az erdélyi részek viszonyai kiválóan állattenyésztésre alkalmasak, s a mezőgazdasági érdekei is azt kívánják, hogy gazdálkodásuk nemcsak lehetőleg szaporítsák, s az egyoldalúságból kivetkőzzenek, mert mentől többféle gazdaságot üznek, annál biztosabban elkerülük az elemi csapások és kedvezőtlen üzleti viszonyok veszélyeit, s annál több lesz a valószínűség boldogulásuk mellett. Ezek az okok vezérték a gazdasági egyesületet, mikor az erdélyi gazdák figyelmét a mindig jól jövedelmező állattenyésztésre különösképpen is föl kívánta hívni, s e célból az évenként való állatkiállítások rendezésével ez ügynek nagyobb impulzust kívánt adni. Ennek már tíz éve, s ez aránylag rövid idő is elég volt annak belátására, hogy a kezdeményező helyes nyomokon indultak, mert állattenyésztésünk emelkedett, s ennek helyes tanai a kisebb gazdák körében is tért hódítottak.

De kívánatos a kiállítás megtartása és sikere az egyes gazdák érdekében azért is, mert a kiállítások egyszerűsége szellemi érintkezési pontok is nagyobb és kisebb gazdáink között, hol nemcsak általános gazdasági kérdésekben lehet tájékozást és útmutatást szerezni, hanem a kölcsönös érintkezés bizonyos szilárdabb szolidaritást fejt ki gazdáink között, mely erkölcsi tekintetben igen jó hatásúnak bizonyul.

Végre kívánatos a kiállítás megtartása városunk érdekében is. Nemcsak azért, mert forgalmunkat 3-4 napon át emeli, hanem főleg azért, mert a vidéki mezőgazda és a városi polgárság ilyenkor érintkezik egymással, s a különböző téren termelők, de végeredményben egy célra törekvők gyakori érintkezése nemcsak rájuk, hanem a közre nézve is több tekintetben előnyös.

Sőt, ha tekintjük, hogy e kiállítás

sokat a kormány is föl szokta használni arra, hogy gazdasági viszonyainkba tüzetesebb bepillantást vessen; s hogy épen a közelgő kiállításra gr. Bethlen András földművelésügyi miniszter látogatása is kilátásban van: valóban a legnagyobb sajnálattal vennők, ha komoly akadályok merülnének föl.

Ezért az intéző körök bölcsességéről és belátásáról föltesszük, hogy minden körülmény között, a lehelyesebb utat választják és sem a kiállítók érdekeit nem sérítik meg a kiállítás esetleges erőltetésével, sem a közérdeket a kiállításnak esetleg túlzott aggodalmakból való elhalasztásával.

A füsttelen puskapor. A minap a Magyar Hírlap azt a hírt közölte, hogy a pozsonyi puskaporgyára 30.000 kilogramm használatlanul maradt puskaport küldtek vissza. A füsttelen puskapor ugyanis, a nevezett lap értesülése szerint, ha néhány hónapig áll, nedvességet választ ki magából, szétmállik s teljesen értéktelenné lesz. A pozsonyi gyár ennek következtében be is szüntette a gyártást, 300 munkást elbocsátottak s Kubin igazgató is ott hagyta a gyár vezetését a helyét újra Siersch, a régebbi igazgató foglalta el. — Ezzel szemben ma a Bécsi Távirati Iroda illetékes helyéről a következő közlésre van felhatalmazva: „Egy budapesti lapnak híre a füsttélküli puskapor kudarczáról minden tényleges alapot nélkülöz. Többrendbeli kísérletek után sikerült a nagyban való gyártáshoz való ámenetelnél, a gyártmányok kétségtelenül biztosított tartóssága mellett, oly tulajdonságokat kölcsönözni, mik semmi kívánni való nem hagynak fenn. A pozsonyi és blumai gyárak most teljesen e löpor nagyban való gyártásával vannak elfoglalva.”

Aranyvásárlás. A „B. C.” jelenti. Az osztrák-magyar bank budapesti főintézeténél aranyérmekek beváltása, illetőleg idegen aranyérmekek vásárlása az utolsó három napon, vagyis az idegen érmekek befizetésének közzétételétől a várakozó nagy mérvet kapott. Már az első napon körülbelül 140.000 korona értékű idegen aranyérmet, a második napon 50.000 korona értékű és a mai napon több mint 340.000 korona értékű idegen pénzt szolgáltatottak be, úgy hogy az érmekek beváltására felállított pénztár egyelőre csak is a megvásárolt aranyérmekek lemerésére szorítkozhatott az egyes érmekek kiválasztását és megvizsgálását kénytelen lévén későbbre hagyni, természetesen az eladók szavatalossággal. Az eladókban a beszállított aranyerményiség teljes egyenértékű kiszolgáltatott bankjegyekben. Az eladásra felajánlott aranyérmekek először nyerssúlyban a zacskókkal együtt mértek le, aztán zacskók nélkül, mire az elszámolás következik külön új, e célra készült zacskókban. Mostanáig leginkább angol és észak-amerikai aranyérmekek szolgáltatottak be, mert a tarifa a 20 frankosokra és 20 márkákra sokkal kedvezőtlenebb, a mi mellett még tekintetbe veendő, hogy teljessúlyu vagy még nagyobb értékű napoleonok vagy 20 márkások sokkal ritkábban találhatók, mint nehéz

sovereignsok és eaglesek. A legközelebbi napokra, úgy halljuk, még nagyobb összegű aranyérmekek beváltását jelentették be. A bank budapesti főintézeté többek között nagyobb összegben vásárolt hibátlan szerb és román 20 frankosokat. Nem minden pénzérmet fogadnak el, így pl. a sovereignsokból csak azokat az érmekeket veszik át, melyeken rajta van Viktoria királynő, a koronával. A magyar általános hitelbank egyszerre egy métermáza idegen aranyérmekeket szolgáltatott be, a kereskedelmi bank valamivel több mint fél métermáza. Aranyrudakat eddig nem mutattak be eladásra. Az a nehézség, a mely aranyrudak eladásánál Budapesten felmerült, a menyinyiben a fémjelző hivatal messze van a bank főintézetétől és ennek következtében a költségek emelkednek, akadályozni is fogja egyelőre az aranyrudak eladását. Wekerle pénzügyminiszter átkarja tenni a m. kir. fémjelző hivatalt lehetőleg közel az osztrák-magyar bank budapesti főintézetéhez. A bank földszintjén ugyeszeren berendezett érempénztárt állítanak föl. A megvásárolt aranyérmekeket addig, míg a körömbányai pénzverő intézet megkezdí a 20 koronások kiverését, egyelőre Budapesten őrzik.

A zsidókról.

Beszterce, aug. 14.

A képviselőválasztások régen lezajlottak. Két hónapig tartottak a pártküzdelmek Magyarországon polgárait fogva. Két hónapig keresték egy a képviselőjelöltek, mint a sajtó orgánuma a választók kegyét, tekintet nélkül azok vallási vagy nemzeti jellegére. Magától értetődik, hogy szerepet játszott a meggyőzésnek minden lehetséges kísérlete, és felszínre vetődtek jogi követelések, kategorikus tanácsadások is bőven.

Ez irányban, a magyarhoni zsidók magatartása a képviselő választásokkal szemben szintén a legkülönbözőbb elméletekre, feltevésekre szolgáltatott alkalmat — sőt ez évben — a recepcionális mozgalom következtében — még sokkal inkább és gyakrabban mint máskor. A liberális pártorgánuma természetesen találta, hogy a zsidók a kormányra fognak szavazni és hogy arra is kell szavazniok. A nemzeti párt a zsidóknak kifogástalan nemzeti érteletére való tekintettel, számított rájuk és a szélsőbal hasonlóképpen bizván a zsidó választók tisztá hazafiságában, megnyerni igyekezett szavazatukat.

A két ellenzék néhány lapja terhelő szemrehányással illette a zsidó polgártársakat azért, mivel mindig a kormánypárt szolgálatába állanak. Más lapok elhallgatták ezt a választások előtt és azt hitték, hogy ez irányú kötelességeknek, utólagosan, epilógus alakjában, kell eleget tenniük, és ez meg is történt. Sőt egyik képviselő még a képviselőházban is szóba hozta a dolgot.

Ez általános tünény tárgyalásánál nem kerülhettek el azon állítást, hogy a zsidók nemzeti patriotizmusa még sok kívánni valót

hagy fenn. Sokan azon körülménnyel vélték e tünényt megmagyarázni, hogy a zsidók a kormánypárt által látják magukat legjobban megvédve az antiszemitizmus ellen.

Már a választások előtt sikra akartam e nézetek és feltevések ellen szállani, de attól tartottam, hogy azon gyanút bármit magamra, mintha valamely pártnak akarnék propagandát csinálni, a mi határozottan távol áll tőlem. És minthogy a zsidókat, rendszeresen vallásos nézetek szempontjából szokták megítélni, én is szigorúan vallási fogalmak szerint akarom a zsidóknak hazafiságát, nemzeti érteletét, még pedig a választásoknál való magatartásukkal összefüggően, megvilágítani.

Mindenek előtt azonban az ügyvezett „Antisemitizmustól való félelem” el akarok röviden végezni.

Nem igaz, hogy a zsidók csak a kormánypártban vélnék az antiszemitizmus ellen védelmet találni. Határozottan nem igaz. Magyarországnak minden szídjá azon meggyőződéstől van áthatva, hogy az antiszemitizmus elleni védelem, a magyar nép szívében és fennkölt képviselőinek nemes gondolkodásmódjában van lakva. Az antiszemitizmus elitélésében, hála Istennek egyet értenek hazánkban a politikai pártok. A magyar parlamentet tényleg mindeddig megkímélte e kör és ha olykor mégis felhangzott a magyar politika e szent csarnokában egy antisemita szó, úgy ez csak a pillanatnak volt elenyésző jelensége.

Hogy teljes meggyőződésünkből zenghesünk dicshimnuszokat azon tiszta atmosféra felett, mely a magyar képviselőházban uralkodik, csak egy pillantást kell vetnünk a civilizált Ausztria és a nagyműveltségű Németország parlamentjeibe, tehát azon országokba, melyek állítólag recipiálták a zsidó vallást, melyekben megengedték a zsidóság keblébe való átálpést és törvényesítették a vegyes házasságot. És ha még tekintetbe veszem ez államok aristokraciáját, udvari papjait, a hozzájuk szító csöcselékek egytt, tehát olyan férfiakat, kikre nem egyszer rábizonyult a hazugeg vádja, úgy még kedvet érek magamban, hogy teljes tisztelettel kalapot emeljek a mi kedves Istóczy-nk előtt.

És az antiszemitizmus elitélése, egyáltalában nem új vivmány hazánkban. A magyar nép tradíciójában és szellemében gyökeredzik az. Történelmi tény. Mióta a zsidók, Jeruzsálem elpusztulása után, megkezdtek nagy vándorutjukat, sehol sem találtak oly vendégszeretőt új hazát, mint Magyarországnak.

Magyarország sohasem szolgáltatott verborítottá gyászos lapokat a zsidók történetének számára. És midőn a véres keresztes hadjáratok alkalmával, a szent buzgalomtól elragadtatva kirozták, holmra gyilkolták a zsidókat, akkor csak

A „KOLOZSVÁR” TÁRCZÁJA.

Budapesti nyári lóversenyek.

(IV. nap.)

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 14.

Ma valamivel látogatottabb volt a lóversenyter mint mult kedd és csütörtökön. Ez annak tulajdonítható, hogy vasárnapi nap lévén és a mellett gyönyörű idő, igen sok embert ki-csált a játékkedv a gyepe.

Elég szép mezőnyök alakultak és mind a mellett, hogy nem mindig a favoritok lettek győztesek, mégis sürtn járt a közönség a totalizateurhez. Az utolsó verseny (Welter-Handicap) volt a legérdekesebb, a mennyiben a favorit gr. Apponyi Antal „Feo”-ja helyett, két 4 éves ló ugymint: gr. Batthyány Elemér „Old Ireland”-ja és gr. Kinsky Rudolf „Babonás”-a holtversenyben baladtak el a bírói páholy előtt.

Különbösen az egyes versenyek a következőkép végződtek:

I. Eladóverseny 1000 frt. 1600 m. Jakabffy Tódor „Harvest”-je könnyen 1-ső, 2-ik gr. Szitáry János „Icicle”-je és 3-ik Comp. J. M. „Virág”-ja. Több nem ment. Totalisateur: 5: 9. Helyre: I. 25: 28. II. 25: 30. A nyertest megvette gr. Wenckheim Béla 2050 frton.

II. Handicap. 1000 frt. 1600 m. Hét ló közül 1-ső báró Springer Gusztáv „Kiváló”-ja,

2-ik Kodolitsch A. tábornok „Mignon”-ja, 3-ik gr. Erdődy Károly „Herpenyő”-je, aztán Vain-glory, Mutyi, Baston és Alster. Tot. 5: 19. Helyre I. 25: 53. II. 25: 50.

III. Elnöki díj. 4000 frt. 2600 m. Hét ló futott. 1-ső lett egy hosszú Dreher A. „Trick-Track”-ja, 2-ik Lov. Sczagghino F. „Pity-palaty”-ja, 3-ik Egyedi A. „Calypso”-ja, aztán Turul, Szives, Szerencede fel és Garlic. Tot. 5: 12. Helyre I. 25: 45. II. 25: 104.

IV. Nursery-Handicap. 1500 frt. 950 m. „Geht an” Dreher A. lova 1-ső, gr. Apponyi Antal „Louis d’Or”-ja 2-ik, Geist G. „Haragos”-a 3-ik, aztán Akar, Monche, Go-on és Ed-da. Tot. 5: 28. Helyre I. 25: 51. II. 25: 42.

V. Kétévesek Claiming handicapja. 1000 frt. 1300 m. 3 ló futott. 1-ső lett Egyedi Arthur „Göndör”-je, 2-ik gr. Batthyány Elemér „Contadin”-ja és 3-ik Losonczy Gy. „Te Hamis”. A nyertes nem adatott el. Tot. 5: 23. Helyre I. 25: 37. II. 25: 32.

VI. Gátverseny. 1000 frt. 2400 méter. 1-ső lett a favorit Dreher A. „Dornbusch”-ja, 2-ik gr. Eszterházy Móricz „Somló”-ja és utolsó gr. Schönborn A. „Csabító”-ja. Tot. 5: 10. Helyre I. 25: 29. II. 25: 30.

VII. Welter-Handicap. 1000 frt. 950 m. Az erősen favorizált „Feo” helyett, holtversenyben végződött a verseny gr. Batthyány Elemér „Old Ireland”-ja és gr. Kinsky R. „Babonás” között. 3-ik Péchy A. Bérője, aztán Feo, Carmen, Rusnyák, Saturn, Pannika és Friederike. Tot. „Old Ireland”-ra 5: 9. Helyre 25: 50. Babonásra 5: 23. Helyre 25: 75.

Az angol parlamentből.

A Westminster-palota a Themse partján egy hid tözsomszédságában áll. Előtte nagy térség terül el, melyen ülésnapokon nagy tömegek sétálnak fel s alá, melyeket a rendőrköt a palotától kellő távolságban tartanak.

Magától értetődik, hogy a kíváncsiak már délben állást foglalnak a végből, hogy jelen legyenek az ülés megnyitásánál, mely csak két órákor kezdődik. Az udvarban, mely a két kamara folyosóhoz vezető bejárat megelőzi nagy galambcsapat jár-kel föl s alá. Meglehet, hogy parlamenti kacsákka változnak át, mert a folyosói intézmény itt ép oly jól működik, mint bárhol egyebütt.

Mielőtt a Lobbyba, azaz az előterembe jutunk, előbb egy másik terembe lépünk, hol egy rendőri belépőnek átad egy bárczát, melyre ez felírja annak a képviselőnek a nevét a kivel beszélni akar. Mikor a szóban forgó képviselő a bejáratnál megjelenik, a rendőri elkiáltja a nevét, mire aztán az idegen beléphet a folyosóba.

A tiszteletreméltó angol képviselőket, csak úgy mint a magyarokat, el szokták árasztani karzatjegyek iránti kérésekkel és minthogy ők maguk nem vehetik át a háznapgyi irodában a jegyeket, minden kérvényhez ajánló sorokat kell írniok.

A közönség részére egész hely rendkívül kicsiny és a szép nem egészen el van szigetelve.

Egy hírlapíró társamnak köszönhetem, hogy jelen lehettem a parlament megnyitó ülésén. Az összes formások ép oly régiak, mint ünnepélyesek és ha eltekintünk a modortól, melylyel a két kamara tagjai ezeket a formásokat teljesítik, úgy az egész dolog rendkívül gyermekesnek látszanék. Ha tévedésből a legcsekélyebb részlet kimaradna, úgy az egész

sajtó egyhanguan felzudolna és reparációt követelne.

Mult csütörtökön délutáni két órákor nyitották meg a Her Grációs Majesty uralkodása alatt megválasztott tizeuharmadik parlamentet. Rendesen személyesen nyitja meg az új parlamentet, mikor a választók a konzervatívoknak adják meg a többséget; így történt 1888-ban is Salisbury választási diadala után; de miután most Gladstone lett a többség, a királyi hatalmát a lordok házából kiküldött öt tagu bizottságra ruházta. A megállapított időben a királyt öt delegáltja, a lord channel mellett ülve, kinek szölessékét a hagyományos gyapjuszak fűdi be, mely egykor Anglia gazdaságát képezte, bevárják az alsóház tagjainak megérkezését. Az alsóházi tagok viszont, a kik az öt termükben gyülekeznek, mindaddig nem léphetnek be, míg a fekete palézas ajtóálló (usher of the black rod) erre nem adja meg a jelt.

Ez az ajtóálló, a ki a felsőház személyzetéhez tartozik, ünnepélyesen végig megy a hosszú folyosón, mely a két termet egymástól elválasztja, és a commonok ajtójaát kopogtat. Az utóbbiak bebecsüjtik őt, mire aztán értéksúra adja, hogy a lordok kamarájának egy külön bizottsága küldetett ki az új parlament megnyitása végett. Az alsóház tagjai követik őt, mire aztán a lord-kancellár felolvassa a királyi izenetet.

A felolvasás befejezése után felszólítja a képviselőket, hogy lássanak haladéktalanul az elnök-választáshoz. Ez azonban még csak egy része a szertartásnak, mert ez a választás igen sok furcsasággal jár. Az alsóház tagjai elfoglalván helyeiket, szólanok kénytelenek maradni, miután még nincsen elnökük, midőn egyszerre a kamara general secretaryja fölemelkedik s azt a képviselőt, a kinek nevét már előre följegyezték neki egy csédulára, felszólítja, hogy indítványozza az elnök-választást. Ezzel a szónok-

kal egyttal még egy másik képviselőnek is föl kell állnia.

Minután az elnök meg van választva, az imént említett két képviselő, kik mintegy keresztapjaként szerepelnek, elvezetik őt az elnöki székhez, honnan beszédet intéz képviselőtársaihoz, megköszönve nekik a megválasztást. Ezután a szertartásmester lezessi az elnöki asztalra a négyzetű kalapácsot, az elnöki funkciójé jelvényét.

Az alsóházi választás csak a királyi megerősítés után válik érvényessé.

Az elnök-választás után kezdetét veszi az ujjonnan megválasztott képviselők eskületele, a mi a körülményes eljárásnál fogva rendszeren több napot szokott igénybe venni.

Az angol alsóház ügyrendje nagyon eltér a többi európai parlamentétől. Minden tagnak, a ki valamely indítványt akar előterjeszteni, támogatnia kell egy képviselőtársára által és mindenekelőtt meghatalmazást kell kapnia a házától, hogy indítványát előterjeszthesse. Ha a kamara kedvező értelemben határoz, úgy az indítványt kinyomatják, kiosztják és annak idejében napirendre tűzik. Azonban a vita folyamán az indítványozón és segédkezőkén kívül minden képviselő csupán egyszer szólhat az indítványhoz.

A távollevők nem szavazhatnak; valahányszor fontos kérdések töltöt történnik szavazás, a képviselők szavazatuk beadása után elhagyják a termet és szavazatuk szerint megoszolnak.

A mely képviselő erről az állásáról le akar mondani, ezt csak úgy teheti, hogy a kormánytól fizetett hivatalt kér s a kormány e végből mindig készen tart egy megüresedett állást. A viszaléző képviselőt azonnal kinevezik egy ilyen állásra, melylyel 15 forint évi fizetés jár és mihelyt ezt az állást megkapja, erről is lemond.

egy király akadt, ki fegyveres hatalommal vetett gátat a vérengzésnek és ez az egy király magyar volt.

Mindezt nagyon jól tudjuk mi zsidók és ezért büszkék is vagyunk a magyar nép valóban liberalis szellemére és jobban megbizunk ebben, mint minden választási küzdelemben. E szempontból itélve meg a dolgokat, nagyon természetesen, hogy valamennyi párt elítéli az antisemitizmust és hogy nem veendő komolyan, ha egyik-másik politikai pártnak antisemita tendenciák katalajdonitának.

Sőt Istóczy Győző is jobb meggyőződésre jutott, de legalább mindenesetre arra, hogy a magyar nép nem tudja megemészteni a Németországból importált salakot.

(Vége következik.)

HOROVICZ JENŐ
besztercei rabbi.

Templom-szentelés Brassóban.

(Saját tudósítónktól.)

Brassó, aug. 13.

Holnap lesz az itteni ev. ref. diszes új templom-szentelés lélekemelő ünnepe, melynek lefolyásáról a lapok t. olvasóit értesíteni fogjuk. Ma a várva-várt kedves vendégeket fogadtuk. Borszékrol indulva, ma d. u. 2 óra 9 perccor érkeztek meg Szász Domokos püspök, és Kolozsvárról Szász Gerő egyházközségi főjegyző és esperes.

Brassóba már ma reggel megérkeztek Zágoni Pál sepi-í egyházmegyei esperes vezetésével a ref. lelkes urak és világi képviselők, köztük uzoni Ujvárosy L., a ref. hitűek egyik kiváló ügybuzgó hajnoka; továbbá az erdélyi kálv. esperes és lelkesítései a világi tagokkal együtt.

Ezek és a brassói ref. egyház presbyterei, az építő és ünnepség rendező bizottság tagjai mintegy tíz kocsiában robtak ünnepiesen az indóházhoz. Alig néhány percre berobogott a Kolozsvár feől érkező gyorsvonat, — melynek egyik első osztályu kocsiából kiszállottak a várva-várt főpásztor és főjegyző. Harsány éljenzésbe tört ki a népes közönség, mely a vonat megérkezéseig betöltötte a pályaház udvarát.

A főpásztor Zágoni Pál esperes üdvözölte igaz székely öszinteséggel, örömmel említvén fel a főpásztornak enyészhetetlen érdemeit, felkérve, hogy holnap vezesse a szentelési ünnepséget.

A főpásztor a legmelegebben viszonzotta a szívélyes fogadást, kiemelve, hogy nem személyének, hanem azon magas érdekeknek nevében fogadja az üdvözlést, melyeknek szolgálatára szenteli életét. — A harsány éljen elhangzása után a bevonulás impozáns volt.

Első kocsiában ültek Szabó Sándor városi alkaptány és Ujlaky vasuti mérnök, mint a rendező és építő-bizottság tagjai, a második négyes fogatu kocsiában főtitár. Szász Domokos püspök és Kodó Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelő, mint a rendező-bizottság elnöke és az építő-bizottság tagja, a harmadikban ut. Szász Gerő főjegyző esperes, Gencsi L. nyugalmazott ezredorvossal, az építő-bizottság tagjával. A hosszú kocsi sor lassan közeledett a bolonya külváros felől, melynek ablakaiból számtalan néző üdvözölte a főpászort, kinek kocsiját két hatalmas virágkoszorú díszítette.

A kocsisor a Rezső-utrá érve, még inkább lassította a bevonulást, hogy a vendégek a szép új templom külsőjén gyönyörködhesse, melynek vasráccsal kerített udvara [már fenyőfákkal volt feldíszítve és karcus, méltóságos tornyából két hatalmas nemzeti zászló lengedezett.

A főpászort egészen meglepte az új templom gyönyörű kivitele, melyet eddig még csak a rajzból ismert s nem győzött kifejezést adni elismerésével úgy Alpar mérnök valamint Szalay Ferenc vállalkozóknak, kik ezen templom tervezésénél és kivitelénél valóban remekeltek. A kocsisor az Európa vendéglőig — Klastrom-utca — kísért a főpászort, a hol a kiszállás után azonnal tiszteltet a brassói ref. egyház presbyteriuma, építő bizottsága tiszt. Molnár János érdemes lelkes vezetője alatt.

A főpásztor válaszában a legelismertebb hangon emlékezett meg Molnár János lelkes érdemeiről, 42 évi paposkodásának szép eredményéről, a mit valóban meg is érdemelt az agy, köztisztelhetlen álló kitűnő lelkes és magyar hazafi. Négy és öt óra között tiszteltet a főpásztornál még 1) a brassó vármegyei ág. evang. magyar esperesség élükön Moór Gyula főesperessel; 2) a sepi ref. egyházmegye Zágoni Pál esperessel; 3) a brassói unitárius leányegyház képviselői Vaska J. lelkesével; 4) a brassói orthodox iszraelita egyház Vozér Gy. lelkesével, az erdélyi ref. esperességgel; 6) a brassói kir. törvényszék Dézi János elnökkel.

Lélekemelő volt hallhatni a főpásztor nagyszabású válaszait, melyekkel teljesen megnyerte a tisztelgőket.

Öt és hat óra között, miután az említett testületek Szász Gerő egyházközségi főjegyző-nél is tiszteltet, a templom belsejét és az új, emeletes paplakot szemlélte meg a főpásztor, a hol a csinos berendezés felett ismét teljes meglepedését fejezte ki és melegen kezelt szorított Kupcsai János hosszafutási áll. faragóiskola tanárával, a ki az új Urastalát készítette.

Hat óra után visszavonult a főpásztor szállására, hogy a hosszú ut fáradalmait némileg kipihenhesse és a holnap teendőkre újult erővel léphessen hívei elébe. Szép ünnepségnek nézünk elébe, melyhez hasonló Brassó magyar lakói még nem értek.

BRASSÓI.

A kolera.

A hivatalos „Gazetta Lwowska“ illetékes helyről nyert varsói jelentése szerint ott és egyáltalán Orosz-Lengyelországban eddig egyetlen kolera- esetet sem konstataáltak, dacára, hogy a járványos vidékekről oda sokan érkeznek.

Egy Gerber nevű bécsi utazót Moszkvában száz rubelnyi bírsággal sújtottak, mert rémületet terjesztett a nép közt. Ugyanis Gerber egy jekaterinoszlav-cserkesszen gőzösn utazván, egy állomáson ki akart szállani, de elaludt s csak akkor ébredt fel újra, mikor a gőzös ismét utban volt. Az utazó kérte a kapitányt, hogy vigye vissza, a mi ellen a kapitány határozottan tiltakozott. Ekkor Gerber hirtelen összeesett, görcsös rángatózások fogták el s azt állította, hogy ő koleras. A hajó fedélzetén rémület támadt, úgy, hogy a kapitány az előbbi kikötő állomásra kormányozta vissza a hajót. Itt azonban kitűdött az utazó ravasz cselofogása, melyért el is ítélték.

Duslia városból távirat érkezett, a mely szerint dr. Loris Melikoff gróf, orvos, a III. osztály főnökének rokona, a járvány tanulmányozása céljából Dusliába utazott, de kénytelen volt azonnal menekülni onnét. Megérkezésekor ugyanis az a hír terjedt el, hogy ő azok közül az orvosok közül való, a kik Bakuban a betegeket megmérgezték. A kormányzó helyettese idejében értesítette a nép hangulatáról a gróft, a ki azonnal utnak indult, úgy, hogy a bős tömeg, a mely botokkal és fejszékkel üldöztéte vette, nem érthette utól.

Orosz lapok egy cseszári ukázt közölnek, melyben a csár ígéri, hogy mindazon hajóslegényeket, a kik akár állami, akár magán gőzösökön, vagy hajómotorokon, vagy tutajokon vannak alkalmazva s ez állomásokon a járvány idején is megmaradnak, szépen fogja jutalmazni.

A kolera Vladimir, Kasan, Kostroma, Pultava és Rjasan kormányzóságokban csökkenően van. E hó 12-én Nisni-Novgorodban 19. Asztrakánban 4 ember. E hó 10-én Moszkvában 2, Bakuban 1 és Charkovban 70 ember halt meg kolerában.

A néprajzi kutatások segélye.

A következő sorokat kaptuk:

Torda, aug. 13.

Tisztelt Szerkesztő úr!
Becses lapjának f. é. aug. 11-iki számában a „Kárpát-Egyesület“-ről szóló cikk rá vonatkozó kikezdésére legyen szabad a következő megjegyzéseket tennem:

Arról, hogy az E. M. K. E. és E. K. E. néprajzi kutatásait nem segíeyezheti anyagiilag már f. év május 1-én értesítést kaptam. Ugyanakkor felkértem az E. K. E. tek. elnökét, hogy ügyemet az Erdélyi Múzeum Egyletnél sürgesse. Tény az, hogy az Erdélyi Múzeum Egylet a kutatásokat támogatni elhatározta, a segély összeget kiutalványozta és kifizette. Nem gondolván arra, hogy az E. K. E. erről Kolozsvárt mit sem tud, nem tartottam szükségesnek a dolgról az egyesületet értesíteni. Az E. K. E. átirata tehát már idejét mulat.

Becses lapja szerint kutatásaink csak elején vagyok. Erre nézve jelenthetem, hogy június közepe óta dolgozom a vidéken, elvégeztem a torockai völgyet és az Aranyosvizet, s jelenleg kutatásaink végén vagyok, a meny nyíban Torda viszonyait kutatom.

Végül azon hírekről, melyek Kolozsvárt, s azon keresztül Budapestre is eljutottak s melyek szerint kutatásainkat Torda-Aranyosmegye jelentékenyebb összeggel támogatná, kijelentem, hogy a megye és város kizárólag erkölcsi támogatásában részesít.

Midőn e sorok szíves közlését kérem maradjon teljes tisztelettel kézhez hive
Dr. JANKÓ JÁNOS.

„Orvosi Kör“ Kolozsvárt.

Általában a honi, de főleg az erdélyi orvosi kör által alakított orvosi kör ügyében a meghívó szétküldetett az összes erdélyi orvosi körök, mely azonban, — miután teljes és hibátlan névjegyzékünk nincs — nem juthatott el mindenik kartársunkhoz. Ennél fogva ez uton intézzük összes kartársainkhoz a következő felhívást:

Tisztelt Kartárs Ur!

Régóta érezhető a hiánya, egy Kolozsvárt mint általában az erdélyi részeken, egy „orvosi kör“-nek, mely — legalább időszerűen — érintkezésbe hozná egymással a Kartársakat, s így megteremtene, fejlesztené és fenntartaná a most annyira hiányzó testületi szellemet és collegialis viszonyt. Már ez magában is elégséges ok egy orvosi kör alapítását célzó mozgalom megindítására.

De vannak még e mellett más, talán sokkal fontosabb okok is. Ki az a t. Kartársak közül, a kinek orvosi gyakorlatában, legalább egyszer-kétszer, nem fordult volna elő oly eset, melyben szükségbe lett volna egy ily testület tanácsára, vagy éppen támogatására? Ki tagadhatná, miszerint gyakran merülnek fel az orvosi gyakorlatra vonatkozó oly körülmények, melyek közt a megfelelő intézkedésért az orvos jelenleg semmiféle forumhoz nem fordulhat? S ki vonná kétségbe azt, miszerint az orvosi tekintélyt s általában az orvosi érdekeket érintő ügyekben csakis maguk az orvosok által alkotott testület lehet hivatva intézkedni?

Ha végül — hogy többet ne említsünk — ezekhez vesszük még egy, a keresetképtelenné vált orvosok, vagy még inkább ezek özvegyeinek és árvaiknak támogatását célzó „orvosi segélyegyesület“ szükségességét, mely az orvosi kör keretében szintén széleskörű lenne megalkotható — akkor úgy hiszünk — nagyjában körvonaloztuk ama célokat és indokokat, melyek e mozgalom megindításánál tiszteltet alólírtak szemei előtt lehetnek akkor, midőn f. é. május hó 23-án ez ügyben az előterjesztet összeválták.

Ez előterjesztet az orvosi kör eszméjét egyhangulag pártolva, egy öt tagu bizottságot küldött ki az alapszabálytervezet elkészítésére. Az előkészítő bizottság e feladatának eleget is tett és az alapszabálytervezet most a legközelebb összehívandó nagy értekezlet által lesz megvitatandó.

Ez értekezlet Kolozsvárt f. é. augusztus hó 21-én d. u. 4 órakor, a város-ház közgyűlési termében fog megtartatni, melyre a tisztelt Kartárs urat ama kérésrel hívjuk meg, miszerint azon — a mennyiben körülményei engedik — lehetőleg megjelenni sziveskednék.

Abban az esetben, ha a t. Kartárs az ár eszmét pártolja, de a megjelenésben akadályozva lenne, kérjük szíves csatlakozását alólírt előkészítő bizottsági jegyző dr. S. Pataky Leóval, pár sorban tudatni.

Kolozsvárt, 1892. augusztus hó 7.

Dr. BRANDT JÓZSEF. Dr. S. PATAKY LEÓ.

HIREK.

Kolozsvár, aug. 16.

Vízvezetékünk kibovítése. Salamon Antal városi tanácsos elismerésemelől buzgalommal siettet a vízvezeték kibovítására vonatkozó környelési határozat végrehajtását. A terv már elkészült és valszinűleg a mai postával fog fölterjesztetni a közkutatási és belügyikormányokhoz, hozzájárulás, illetőleg megerősítés végett. Egyttal rögsősen felhivatnak a fővárosi előkelőbb vállalkozók, hogy a kiépítést illető ajánlataikat nyolcz nap alatt nyújták be. Vízvezetékünk következőleg lesz kibovítva: a kökért- és felsőszén-utczákban két kúttal és két hidránszal; az alsó- és felső szénutczákban három kúttal, hat hidránszal; a belmonostor-utczában a főtéig négy hidránszal és három kúttal. Magán a főtéren két kút lesz, a szénutczái és monostorutczái szögleteken.

Az erdélyi róm. kath. status igazgató-tanácsa e hó 13-án br. Jósika Sámuel elnöklete alatt népes ülést tartott, melyen az alapítványok kiosztása történt meg. Az ülésen jelen voltak: gróf Beldi Ákos főispán, Dörgő Albert kir. tan., Cseh Lajos min. oszt. tanácsos, Fábrián Sándor kanonok, dr. Finály Henrik egyet. tanár, Gergely Ignác kanonok-plébános, dr. Györfly Gyula országos képviselő, Kovács Ferencz apát-plébános, Möller Ede apát-plébános, Pál István kanonok előadó, dr. Szamosy János egyet. tanár, dr. Szentkirályi Kálmán titkár, dr. Török Albert főispán, Ugron Gábor országos képviselő. Az alapítványok a következőleg osztattak ki: A kolozsvári finóvdékek felvételtek: Ávéd Márton, Fehér Mihály, Korbuli Emil, Kovács Andor, Persián Viktor, Sényi László, Varga Béla, Botos Gyula, Farkas Árpád, Jánki László, Becze Imre, Boga József, Dalinszky József, Finta József, Vas Lajos, Kis Kálmán, Kovács Kálmán, Szabó István, Pál István, Káczáry József, Biró László egyetemi hallgatók, továbbá Balló István, Mész Károly, Héjja Kálmán, Jakabos Mihály, Henter Géza, Sándor Gábor, Ilyés Ferencz, Eperjesi Gyula, Malachovszky László, Pál Árpád, Székely Lajos gymnasiumi tanulók. — A gyulafehérvári finóvdékbe felvételtek: Balogh József, Simon Antal, Bartalis József, Pietsch Arthur. — A csiksomlyói finóvdékbe felvételtek: Albert Péter, Balló Máté, Király Sándor, Kozma Dénes, Gergely Tamás, Gloz Ernő, Korber Ernő, Lakatos János, Bálint Péter, Gáboi Lajos. — A sz. ndvarhelyi finóvdékbe felvételtek: Lestyán István, Soó Domokos, Király Gáspár, Lőrincz Salamon, Berze Árpád. — A marosvásárhelyi finóvdékbe felvételtek: Deák János, Szoboszlai László, Miklós Hugó, Demeter János, Gál László. — A kantai finóvdékbe felvételtek: Bartos Mihály, Héjja István, Zsigmond György, Hankó Ferdinánd, Jancsó Gábor, Keresztély János, Klára Antal, Pál Gergely, Ince Mihály, Mátyás Tivadar. — A nagyszebeni Terézvárházba felvételtek: Nagy Margit, Muzsnai Ilona, Simon Emilia, Konrad Ilona, Varró Berta, Bartha Katalin, Spaller Ilona. — Tribusz Aladár, Gás-

pár Sándor, Hanecker Imre, Dobra József, Lakatos Sándor, Bocdán Gergely, Miske Gyula, Csia Imre, László Ferencz, Cseke Vince, Imre Sándor, Ágoston Antal, Köllönte Béla, Áron József, Buczi Ferencz, Zonda István, Jancsó István.

Katona-világ van jelenleg Kolozsvárt. Gyalogság, huszárság, tüzérség folytonos egymás után sergik ide. Megérkezett eddig a 63. gyalogezred, két huszárszázad és három üteg tüzérség. A mi katonáinkkal együtt ez idő szerint 3600 főnyi tekintélyes sereg van városunkban. A közelebbi napokban jön még két gyalogezred, két lovas-század és három tüzér-üteg. Aug. 19-én az egész katonaság együtt lesz és 20-án egy tömegben vonulnak a Bánffy-Hunyad környékén tartandó hadosztály-gyakorlatra. Természetesen, hogy ily rendkívül nagyszámú katonaságnak elszállásolása és ellátása nagy gondot okoz a hatóságnak és a város lakosainak.

Népünnepele. A kolozsvári Mária-Vallás árva-ház javára f. hó 21-én (vasárnap) rendezendő népünnepele dolgában kiküldött bizottság lázas sietséggel igyekszik, hogy az ünnepelel minél szebbé tegye. A sok látnivalú érdekesség közül egyelőre csak azt említhük fel, hogy a nemzet martirja, a hős Vaspári Pál sirjánál felvett eredeti fényképek mesés olosc árban fognak elárulitanni; továbbá a nemzet nagy fia Kossuth Lajosnak arcképe és Petőfi „Talpra magyar“-ja, sokszorosítva az eredeti, 1848-ból való kiadás után. Az 1848—49-iki Történelmi Lapok f. év március 15-iki száma, mind a művelt közönség rendelkezésére fognak állani. Lesz egy irodalmi sátor, hol Arany, Mikszáth stn. népies olosc kiadású műveit fognak potom árban árulitanni. Több helyt zene, többféle verseny számos díjjal. Este a tavon fényes tűzijáték eddig még nem produkált műsorral. A tűzijáték műsora: 1. A virágzó pálmák természetes színpompájában. 2. Chinai labdajáték az összes színek felhasználásával. 3. Tűzijáték ábránd szárazon, vizen, levegőben. 4. Tűzmozak, számos színes gyertyák, tűzke-rekek, brilliánt tűzcsövekkel ékesítve. A köze eső szüneteket mindennemű levegő mutatványok u. m. kigyók, bombák, szomorufüzék, színes forgonyok stb. fogják betölteni. A tűzijátékot Egri Sz. Lajos a nemzeti színház tüzmes-tere, a Webszky-iskola tanítványa fogja rendezni, pazar fényvel. Szóval a rendezőség arra törekszik, hogy a nyári idényt egy minden tekintetben élvezetes és érdekes népünnepelelyel zárja be.

Dr. Haller Rezső kir. tanácsos ügyvédi kamarai elnökhöz abból az alkalomból, hogy kir. tanácsossá nevezetett ki, tegnap reggel egy küldöttség ment tisztelegni dr. Haller somkerei birtokára. A küldöttség Molnár József alelnök, Kövály Mihály titkár, Deák y Albert és Koleszár Sándor tagokból áll. A kamarai tagok jókívánatait Molnár alelnök fogja fogalmazni.

Katonai ünnepely volt tegnap a szépen feldíszített Plecskavölgyben. Már kora reggel kivonult azo házi-ezredünk. A nap folyamán pedig számos katonái és több polgári vendég kereste föl az ünnepelel helyét, a hol dísz-lövészet és bankett volt. A lövészdíjak kiosztása után az ezred visszatért Kolozsvárra, a hova alkonyatkor érkezett meg.

Az 1848—49. Történelmi Lapok 15. sz. közli Szentkatolnai Bakk Endrőtől Sároly Bányai Julia 48—49. női honvédszázados eltrajzát eredeti kútfók után. Bemutatja arcképét is. Bányai Julia jelentékeny feladatokat oldott meg a szabadságharcban. Részt vett a híres piszki csatában, hol lábát egy gránát megsebesítette. Zalata vidékén küzdött a 6-czol ellen, elfogta az oláh tábor 12 szekei elelmét. Gyulafehérvár ostrománál pedig egy osztrák őrnagyot fogott el, mely alkalommal mellől sulyosan megsebesült. Fenesnél megmentette a hadsereg pénztárát; Törökországból, kimenekülése után gyátran tért haza és proklamációkat osztott szét. Káiroban 10 évvel ezelőtt halt meg. A lap közleményeket hoz Gábor Áron sirjáról s a debreczeni hősek emlékeztéről. A „Vasvári halálára“ vonatkozólag közöl továbbá érdekes és egészen új történelmi adatokat Lövey Klárától, ki legelőször kereste Teleki Blanka grófnővel a Vasvári sirhelyét. Nevezetes közlemény is Vasvári egyik életben maradt hadnagyától: Pethő Károlytól. Jánk Aradt jelentését a Vasvárcsatáról, mely eddig lefordítva még nem volt, Veres Endre tollából, magyarzó szöveg kíséretében közli. A lap többi része a rendes rovatokat tartalmazza. A „Történelmi Lapok“ Kolozsvárt jelenik meg. Előfizetési ára évenyre 1 forint.

Tiszti mulatság. Csütörtökön, e hó 18-án, 6 ólsége születésnapjának évfordulója alkalmából, házieszredünk tisztikara a fellegrőn táncszertélyt rendez, a miről az érdeklődők értesítenek.

A kolera-kórház tárgyában Losonczy János polgármester helyettes az alábbi hirdetményt bocsátotta ki. Kolozsvár sz. kir. város tekintetes Törvényhatósági bizottsága f. évi évi augusztus hó 9-én tartott rendkívüli közgyűlésen a Külső-Kajántó utca. végén fekvő városi telken 14000 fűt építési költséggel egy kolera-kórház építését határozván el, alólírt tanács e határozatot az 1886. 21. tezik 7. § értelmében mátló számíttandó 15 napig a Városháznál (emelet 9. 10 sz. a.) közszemlére tette ki, a hol az a hivatalos órák alatt megtekinthető.

A tenyészállatkiállításra, mely Kolozsvárt augusztus 28—30-ig rendeztetik, a bejelentések határideje hosszabbítottatott és augusztus 22-ig még, elfogadtnak a bejelentések. A közhíjnak kívánt é áltl megfelelően a rendező bizottság, minthogy a rossz időjárás miatt megkésztet aratási és cséplési munkálatok, sok kiállítási szándékozót megakadályoztak abban, hogy bejelentéseiket idejében megtehesék.

Az erekleje-múzeum. A Kolozsvárt létesített 1848—49 orsz. erekleje múzeum, mely az országban legelőször szervezkedett, új helyiségekben, melyet Kolozsvár városától nyert, már berendezkedett s ünnepélyes megnyitása aug. 20-án lesz, hogy a Kossuth-ünnep alkalmával már fölkereshető legyen. A múzeum Bemtől, Vasváritól, az aradi vértanúktól igen ritka ereklejekeket gyűjtött össze és nagyon gazdag történelmi becsű kéziratárral s hírlapárral rendelkezik.

A szepítő-egylet javára egy forintos nyugtáikat kiváltották: Reitik János, Macsellár György, Dobos József, Lányi Benő, Juhász Lajos, dr. Szécsi Károly, Beregi Emil, Hancz Samu, Bartha Kálmán. Az jegyesület választmányja a nemessivű adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja.

Eszkív. Vasárnap délután tartotta esküvőjét Herman Mátyás m. kir. államvasuti derék tisztviselő Teszler Szidónia kisasszonnyal. Az esküvő előkelő közönség részvételével folyt le, számos üdvözlő távirat érkezett mindenfelől, külföldi rokonoktól is.

Fürdők látogatottsága. A hozzánk beküldött legújabb kimutatások szerint a b. u. z. i. s. i. fürdők aug. 6-ig 1031, a p. s. t. y. i. fürdők pedig aug. 12-ig 3035 vendége volt.

Találattott vasárnap este az Európa-kávéházban egy kicsiny értékű gyűrű. Tulajdonosa kellő igazolás után átvetheti, e lap kiadó hivatalában.

Villám. E hó 9-én d. u. 12 és 1 óra között a villám lecsapott az altorjai róm. kath. templomra, de minden nagyobb baj nélkül. A Mária-oltár jobb oldalára felaggatott 4 drb. k. szoru és a Mária-kép jobbfelén lefutó fehér fityol meggyult, de önmagától el is aludt; sem az oltár, sem a templom falainak semmi baja nem történt egy kis tapaszlehellason kívül.

Államsegély a remetei tűzkárosultaknak. A belügyminisztérium, tekintettel a gergely-remetei tüzezet által okozott, csaknem félmillió forintra rugó károsodás nagyságára, ismételtén 2000 f. t. segélyt utalványozott az állampénztárból.

Házmozgás a szerkesztőségben. Nagy-Szebenben aug. 11-én a sajtóügyi vizsgálóbíró kihallgatta Baltes András szedőt, ki a Tribuna szerkesztőjének után aláírta, a Tribunában márcz. 26-án Cu acelemi arae (ugyanazon fegyverekkel) czim alatt megjelent cikk miatt. Baltes elvállalta a cikkért a felelősséget. Ma délután Geodri vizsgálóbíró, Tischler államügyész, Haller rendőrbiztos, egy fogalmazó s két rendőr járt a Tribuna szerkesztőségben, hogy a cikk kéziratát megkeresse. De a kéziratot a legszorgosabb kutatás dacára sem találták meg.

Korai vizsgák. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a következő rendelet intézte valamennyi tanközléti kir. főgagatóságához: Nehány középiskolában előfordult, hogy a tanári testületek a nyolczadik osztály évvégi osztályvizsgálatát már április havában tartották meg. Minthogy ennek az eljárásnak az a következménye szokott lenni, hogy a nyolczadik osztály tananyagát vagy sebtében és nem kellő alaposággal dolgoztatják fel a tanárok, vagy épen el sem végzik, — rendelem, hogy ezental a rendelkezésem és vezetésem alatt álló középiskolák nyolczadik osztályában az osztályvizsgálatok május hó első felében, lehetőleg e hó közepe felé tartassanak meg.

A magyar-román határőrizeti utak hivatalos bejárása Háromszékvármegye részére pár nap alatt véget ért. A vegyes bizottság f. hó 6-án érkezett meg Sömszörre s f. hó 7-én indult tovább Putna felé. F. hó 11-én már a kovásznai havasokon volt a bizottság, honnan másnap Bodza Krászna felé, az orbai járásban meg bátralevő szakaszának ellátására indultak. Legutoljára maradt a sepi-járás föl vétele. A bizottságban Háromszékvármegye részéről jelen vannak: Szentiványi Miklós m. főjegyző, az illető járás főszolgabírója, Gyárfás Győző kir. ép. hiv. főnök és egy tolmács; Románia részéről: Tatarján kapitány és Jonescu subprefekt. A bizottság rendkívül nehéz és fárasztó utakat tesz meg járatalon bérceken, utatlan bozótokon át a havasok közt s várják, hogy az irigylésre épen nem méltó hegyi utazásnak valahára vége legyen.

Méltányos kérés. Hunyadmegye özszes szolgabírái — írja a „Hunyad“ — kérvényt nyújtottak be az alispánhoz, fizetési felelősséget szorgalmazva. Hunyadvármegye szolgabírának tudvalyoleg 700 f. t. évi fizetésük és 100 f. t. lakpénzük van. Vajmi kevés ahhoz, hogy magasabb kvalifikációval bíró tisztviselőkből megjeljen, vagy épen család támogatással vannak ellátva. Ez okból kifolyólag kéri az alispánt, hogy pártolják terjesztése közgylés elé benyújtott kérvényüket, melyben fizetésüknek 800 és lakpénzüknek 200 f. t. rta való felemelésért esedeznek. Oly méltányos kérés, melyet hisszük, úgy az alispán, mint a közgylés teljesíteni fog.

A magyarság Bukarestben. Egy bukaresti magyar ember alábbiakat panaszkolja a „Székelyföld“-hoz intézett levelében: Bukarestben a magyarság nem egy kis sziget az idegen tengerben, hanem egy számban olyan erős telep, hogy ha összetart, jelentékeny alkotó része lehetne Bukarest lakosságának. — Csak hogy mig másutt az a baj, hogy magyarok elzárkóznak az idegenektől, addig Bukarestben az a nagy hiba, hogy éppen ennek az ellenkezőjét cselekszik: itt annyira összeolvadnak a benszülöttekkel, hogy magyar voltak fogja ezt előbb-utóbb megérezni. A román fővárosban vannak magyar felekezeti iskolák. Azaz hogy inkább csak volna, mert az eredmény, melyet elérnek, éppen nem kielégítő. A levél írója sorra járta ez idén a bukaresti magyar iskolák vizsgálatait. És nagy csodálkozást

sára, szomorúságára, mit hallott? Azt, hogy magyar szülők gyermekei a magyar nyelvtanból ugyiszlán semmit se tudtak, míg a románok kitünően feleltek. Mi több, — mondja a levélíró — azt merném állítani, hogy a magyar gyermekeknek 30 százaléka itt nem ért magyarul, vagy pedig akadozóan beszél valami magyarhoz hasonló nyelvet. Ennek egyik oka szerinte az, hogy az iskoláknak nincsenek megfelelő pedagógiai képzettségű tanítói. Hogy a bukaresti magyarság nem állja eléggé nemzetiségét, mutatja a magyar egyesület állapota is. Míg akárhány külföldi városban kis magyar csoportok tartanak fenn virágzó egyesületeket, addig Bukarestben, a hol a magyarság számban olyan hatalmas, a magyar egyesület elvan adósodva s tengeti életét.

Dr. Booskor Antal eddigi segésvári kir. járásbírósi albiró a gyulafehérvári kir. törvényszékhez alügyészséi lévén kinevezése. Segésvárról augusztus 13-án távozott. Az előtti este a vasúti vendéglő helyiségében ismerősei és jó barátai összegyűlve tiszteletére estélyt rendeztek. Az ügy kártársai előtt, mint széles körben kedvelt Booskor Antal alügyészre tisztelői és barátai közül Téglás István és Kis József emeltek poharat s kívánták szerencsét életé további folyására.

A székely-udvarhelyi dalárda aug. 13-án Segesváron igen sikerült koncertet rendezett. Az előadott dalok mindannyja általános tetszést nyert, de kiválóan a népdal egyveleg, továbbá Vajda Emil tanár hegedű szólója után valóságos tapsvihar támadt. A vonós trió, valamint az „Or” című monolog, mely utóbbit Szabó Gyula köztetés mellett adta elő, szintén művészi színvonalon állottak. A bevétel egyrésze a segésvári széptől egyetnek adományoztatott. Koncert után egy mulatókörtben táncmulatság következett, mely szintén kitünően sikerült s tartott folytonos jó kedvvel egész reggelig.

Kövecz párbaj-kacsa. Egy római lap, a Tribuna különös párbajhírt tájékoztat olvasóinak, mely a kis Lichtenstein hercegség Vaduz nevű székvaróságában történt volna a napokban, ha ugyan egyáltalán megtörtént. A római lap szerint Metternich Paula hercegné, a bécsi színeszeti kiállítás védnöke és Kiemelt grófné az alsó-ausztriai helytartó felesége és a színeszeti kiállítás helybiztoságának elnöködjé állottak egymással szemben, mint ellenfelek. A harmadik mérkőzésnél Metternich hercegné könnyű sebet kapott az orrán, Kiemelt grófné pedig a karján. Az élénk fantáziájú olasz lap szerint, a két előkelő asszony kibékülve omlott egymás karjába és egymást megcsókolt. Párbajsegédek minőségében a Tribuna Schwarzenberg-Lichtenstein hercegnét és Kinszky grófnét szerepeltet. Végre még azt is tudja az olasz újság, hogy a párbajnál Lubinszka báróné orvosnő szerepelt, mint párbajorvos, a ki egyenesen erre az alkalomra hívtak meg Varsóból. A bécsi lapok a párbaj híreét megczafolják, de nem is igen van szükség komoly czafolatára, mert első pillanatra tisztában van az ember vele, hogy az egész párbaj nem egyéb, mint a kezdődő kánikulai forróságban jó kihizált kacsa.

Bécsi lap Wekerléről. A N. Fr. Presse ma érkezett számában Singer Zsigmond, az említett lap budapesti levelezője, igen szép tárczát ír Wekerle Sándor pénzügyminiszteréről, röviden, de vonzólag vázolva azt a fényes pályát, melyet népszerű pénzügyminiszterünk a legelső lépéseitől a legfelsőbb polcig megfutott. De nemcsak e tekintetben nagy érdekű ez a tárcza, hanem azért is, mert kicsi, azonban hű tükrö a magyar államélet utolsó husz éve történetének. Wekerle elődei működésének, a pénzügyi helyzet állapotának. Az újság zománczával ad elő különben ismeretes dolgokat: hogy mint lett Wekerle nélkülözhetetlen embere már az öreg Ghyecznek, később Széllnek, mint lett miniszteri tanácsos, államtitkár s később pénzügyminiszter s mint találta ezt mindenki az országban természetesen, magától értetődőnek. Van egy kedves részlete a közleménynek, mely azt a talán kevésbé ismert életrajzi adatot mondja el, hogy a külügy is hatalmas miniszter, a rideg számok embere mily lágy lírai verseket és beszéleket írt annak idején. A mi csak azt bizonyítja, hogy minden ember egyforma 18—22 éves korában. Barátai körében lányos pirulással vallja be a népszerű miniszter ez ifjúkori bűnét, sőt még azt is, hogy irasztalás fiókjában egy teljesen kész irodalmi mű fekszik, melyben epizódiként az van előadva, hogy bizonyos adópótlékokat évek hosszú során át hajtottak be törvénytelen alapon, persze abban a bizonyos szerencsére már letűnt időben. „De most már minden másként van” — siet hozzátenni a miniszter megnyugtatólag — „a törvényes alap helyre van állítva s övéknél fogok a kedélyeket fölváratni művem közzététele által. A mit most fizetünk, azt törvényes alapon fizetjük.”

Sztrájkoló mezsei munkások. Ezekről megdöbbentő hírt írnak. Arról van szó, hogy a mezsei munkások Szlavóniában sztrájkolnak, s a birtokosok nem képesek terményeiket bearatatni. Óriási a kár ennél fogva. Sok helyen még most is áll a buza, pedig a szem felelőn már kipergett a kalászból. A munkások kettős bérért sem akarnak munkába állni s arra se lehet remény, hogy más vidékekről sikerülend majd munkaerőt kapni. Oly vidékeken, a hol nagy nehezen sikerült a termést leszáraztatni, naponta fordulnak elő gyújtogatások, a kazlakba és asztalokba rakott termést az elégedetlen nép felgyújtja s így okoz kiszámíthatatlan kárt. Ez az állapot valószínű nyomorba kergeti Szlavóniát, a hol a tavaszi árvizek nagyon megtizedelték már az ideit termést. A sztrájk okáról részleteket nem közöltek velünk.

A bolgár kiállítás. A bolgár kiállítás e hó 27-én nyílt meg. A kiállítási ünnepségekről a következőket írják: A bizottság szerződött Godard Lajos francia léghajóst, ki mutatványait a kiállítás tartama alatt vagy huszszor fogja ismételni Nagy közönségre számíthatnak azok a

bevonulások, melyeket az egyes kerületek képviselőiből összeállított kirándulási csoportok rendeznek fognak. Minden kerület az illetékes prefekt vezetés alatt bizonyos sor- és időrendben érkezik a kiállítás megtekintésére. A nők és férfiak festői nemzeti öltövényben jelennek meg a bolgár zenekarral. — A kerékpárosok országos szövetsége szeptember hó első napjaira adott tagjainak találkozókat a kiállítás területén. Három egymásutáni napon díszes korzót szándékozik rendezni, melyet nagyszabású verseny zár be. Ez a sport Bulgáriában igen termékeny talajra talált és a rendezőség mintegy száz résztvevőre számít a korzóban.

— A bizottság engedélyt adott továbbá egy vállalkozó cégnek egy orosz vasútnak az építésére. Ez a cég megszerezte azt a vasutat, mely a múlt évben Prágában volt működésben. Ugyanez a vállalat egy modern czéllövő-helyiséget is rendez be, melyben rendszeresített czéllövészeti versenyek fognak tartatni. Utazó egy, mint a másik vállalat nagy érdeklődésre számíthat, mert a rendezőség másfelől gondoskodik arról, hogy a legszegényebb ember is megtekinthesse a kiállítást. A belépti díj rendszerint 20-ct. (=10 kr.) lesz, kivételesen 1 frk. A vasutak 45%-al mérsékelt menetjegyeket adnak ki s a pórnép elhelyezésére egész barakkok épülnek. — Egyik látványossága lesz a kiállításnak a 16 személy befogadására épült kis gőzhajó mely a kiállítás taván rendszer járatokkal fog az utazni vágyó közönségnek élvezetet nyújtani. A hadügyminiszterium pirotechnikai osztálya megbízást kapott tűzijátékok rendezésére. Pilipopol kies fekvésénél fogva, a látványosságok ezen pontja kiváló élvezetet ígér. A tűzijátékok egyike a kiállítás megnyitása napjának estjén fog rendezetni, a mely napon a fejedelem az összes kiállítók részére fényes estélyt ad. A fejedelem rendelkezéséből három katonai zenekar fog a kiállítás egész tartalma alatt Filipopolban állomásozni. Naponként lesz hangverseny a kiállítás nagy vendéglő előtt elhelyezett zenepavilonban. Tekintettel arra, hogy Filipopolban, mint a Kelet legtöbb helyén, csak esténként élénklik meg a forgalom, a bizottság gondoskodik a terület villamvilágításáról, de fényes kiváltságát is szándékozik rendezni a hét bizonyos napjain és e célra már nagymennyiségű lámpákra is tett megrendelést.

Pör husz millió forintért. Grodovski városi ügyvéd felel nevében megbízott egy bécsi ügyvédet, hogy az osztrák kincstár ellen pert indítson 20 millió forint értékű fekvések kiadása iránt. 1885-ben ugyanis Bécsben egy Trebinszki Ugrioc nevű úr ember halt meg, ki Dalmáciában, Horvátországban és Szlavóniában nagy területű birtokokkal bírt és azonkívül halálakor különféle bankoknál 1.500.000 forint készpénzt is hagyott hátra. Örökös nem jelentkezett, az osztrák kincstár a pénzt magához vette és azóta a fekvések közül néhányat már el is adott. Most azonban az elhunyt örökhagyó unokáncsei jelentkeztek, kik pert indítottak a kincstár ellen. A pert Bécsben, Zárában és Zágrábban fogják tárgyalni.

Pasteur — a fagyalt ellen. A párisi czukrázók, kávéoskózt szörnyű nagy a harag Pasteurra, mióta közzétették a jeles orvos-buvár egy levelét, melyben a fagyalt határozott ellenségének vallja magát. Ezt a levelet Riche, a kiváló vegyész tette közzé, ki maga is azt tartja, hogy a víz, ha megfagy, se veszt el fertőző anyagát s ezért a fagyalt készítéséhez tiszta ártalmatlan ívizet kell használni. Pasteur levele így hangzik: „Kedves kolléga! Roux doktor közölte önnel véleményét, az enyém is az: az ital nem használható, tisztátalan víz ártalmas a fagyalt készítésénél. A betegséget okozó mikrobák ellenállanak az alacsony hőfoknak is.”

Fegyverek kényvény Natáliához. Kecskó Natália ez idő szerint San-Sebastianban van, a hol a spanyol regens-királynő már hosszabb idő óta tartózkodik. Pár nap előtt a san-sebastiani polgármester kényvényt nyújtott át a volt szerb királynénak, melyben a fegyverek arra kéri, hogy Amerika felfedezésének a negy századik évfordulója alkalmából járjon közbe a regens királynőnél büntetések leszállítása végett. „Egy hölgy — így szól a többiek közt a kényvény, — a ki annyiszor szenvedett, mint ön, szép asszony: bizonynal meg fogja találni királynőnk szívéhez vezető hangot, hisz a mi királynőnk is nagyon meglátogatta a sors, s így érteni tudja az emberi szenvedéseket.”

A kolera biztos diagnózisa. Oly esetben, hol ázsiai kolera erős a gyanu, a midőn tehát az eset az 1884 évi 39,921. sz. körrendelet szerint a belügyminiszteriumnak távirati uton azonnal bejelentendő és a hol az orvos biztos diagnózist feltalálni nem bír, a belügyminiszterium Dr. Pertik Ottó egyet. tanárt fogja a körisme megállapítása végett a helyszínrre kiküldeni, a ki esetleg a hullát is felboncolandja. Kolera és időkben fő a diagnózis biztos megállapítása, a mi pedig olyan nehéz dolog, hogy arra teljes bakteriologiai ismeret és készülékek nélkül senki egyáltalán nem képes. A diagnózis megjelölése magának Pertiknek is 2—3 napra van szüksége, míg t. i. a bélből a tenyésztendő kultúrákkal oltsókat eszközöl és azok eredményeit megfigyelheti. A bakteriologiai vizsgálat pedig annál inkább feltétlenül szükséges, mivel maga a kolera a kolera nostras, cholera és ázsiai kolera főforgására nézve semmi biztosan utbaigazító különbözetet nem ad.

Bányászkeresetlenség. Brüsszelből írják, hogy a dessegési bányákban nagy szerencsétlenség történt. A Falles de Gagnières-aknál néhány munkás épen elakarta hagyni, mikor a lezálló készülék kötele elszakadt s a kosárban levő nyolcz bányász lezuhan a mélységbe. A szerencsétlenül járt bányások közül kettő nyomban meghalt, egy súlyosan, öt pedig könnyen megsebesült.

Thaisz Elek meghalt. A karintiai Velden am See nevű furdőhelyről jelentik, hogy Thaisz Elek, Budapest egykori főkapitánya ott váratlanul meghalt. Thaisz Elek neve még ma sem ismeretlen, pedig immár nyolcz éve lesz körülbelül annak, hogy a fővárosi rendőrség vezetésétől visszalepett. Thaisz Elek 1822-ben született Budapesten régi előkelő családból. Fia volt Thaisz Andrásnak, a Peczei alapította „Tudományos Gyűjtemény” egykori szerkesztőjének.

Hogyan temetik az öngyilkosok klubjának elnökét. Amerikában, a hol minden extravagancia megesik, több furcsaság közt egy öngyilkos-klub is egzisztál. A klub székhelye Dallas, Texas államban. Múlt hó 18-án a klub elnöke, Morris Allen Collins meghalt öngyilkosság útján, a mint ez egy öngyilkos klub elnökétől nem is várható másképp. Az elnök golyót röpített agyába és a klubnak ez idő szerint még életben levő tagjai nagy ünnepélyességgel égették el a hulláját. Kísérteties jelenet volt ez. A máglya a Michigan tó partján volt felállítva; pont éjfélkor a klub tagjai égő fákkal kezökben jelentek meg ünnepélyes menetben. A hullát föltették a máglyára aztán fályákkal meggyújtották a szurokkal megittatott farakást. Ott teljes óra hosszat tartott, míg a hulla elhamvadt. A nap már magasan félt járt az égen, mikor a halottas menet visszatért Chicagóba.

A pánczélcsehi olvasóköri ügye.

Pánczélcsehi, 1892. aug. 12.

A pánczélcsehi olvasóköri ügyében az alábbi levelet vettük, melyet tekintettel a nemzetileg fontos vidék olvasókörre érdekeire, egész terjedelmében közölünk, a mint következik.

Vonatkozással a „Szolnok-Doboka” f. évi június 26-iki 26-ik száma „Egyélti ügyek” című közleményére, minthogy viszonylatommal a nevezett lap nem adta ki, tisztelettel kérem annak közzétételére, hogy az idézett közlemény ama kitétele, mely szerint „az Emke illetéktelen egyénnek tárgyal” s általában az egész közlemény reám nem vonatkozik, mert az Emke velem nem tárgyal, sőt ellenkezőleg, a közleményből kitetszőleg Szolnok-Doboka vármegyei főközlásmányát kérte föl, hogy a pánczélcsehi olvasóköri könyvtár ügyében, minthogy az Emke hajlandó erre a fontos helyre könyveket adni, véleményét adjon, illetve — a mennyiben szükségesnek tartja — társadalmi uton, bázafias buzgalommal intézkedjék, tehát épen magatárgyaljon. A kérdés tehát az Emke szolnokdoboka vármegyei választmánya és a központ közötti ügy s mondottaimról akárki a központhoz fordulva meggyőződhetik.

En mint Emke pap, Emke tag — a ki a deési ref. egyházmegye papsága Emke alapítványához hozzájárultam s mint magyar ember, csak kérelmeztem az Emkéhez, a mire nemcsak jogom volt, de ez — ha meggyőződésünk egy suglya — bázafias kötelesség is, a mint-hogy a képviselőházhhoz és kormányhoz való kérelmezés is a polgári jogok egyike, melynek gyakorlásáért megremíteni senkit sem szabad és nem lehet. „Az igazság élel fája azoknak, a kik azt magokhoz kapcsolják.” (Péld. 11. 30.)

A mi pedig azt illeti, hogy a hivatalos vizsgálat a könyvtár rendben talált, erre csak az a válaszom, hogy nem is a könyvtár állományaik meglete, hanem a könyvtár használata az, a mi kérdésben van, a mire az Emkénél nem kevesebb mint 46 kiváló és tisztességes társadalmi állású egyének kérelme van benn, kiknek nagyobb része a könyvtár alapításához és szervezéséhez áldozatkészséggel járult hozzá, kik közül egyik alkalóelőre is 15 darab diszkóttus művet ajánlott a felállítandó Emke-könyvtár részére és a kik velem együtt mindnyájan évek óta óhajtják a könyvtár újjászervezését és az Emke felügyelete alá helyezését. Erre nézve várják a kérelmezők a főközlásmány, illetve a központ választát.

Hogy a kir. tanfelügyelő ur miféle bizalmas közlemények birtokában lehet, azt én nem tudhatom, mert én a kir. tanfelügyelő ural bizalmas levelezésben nem állottam és nem is állok.

Páradozunk.

„Ha szidalommal illetettünk, jót kívánunk; ha háborúságot szenvedünk, — békeséggel türrük.” (I. Kor. IV. 12.)

MIKLÓSI JÓZSEF.

Iskolai „Értesítők.”

XVI.

A gyulafehérvári róm. kath. főgymnasium értesítőjének elején megleghangos nekrológot olvasunk az intézet egyik korán elhunyt ifjú tanáráról: Wiedner Gyuláról. Bevezetéstül az értesítőhöz Dr. Csérni Béla tanár írt igen érdekes ethnographikai tanulmányt. „Látogatás Apulumban” címmel. Közölte van továbbá Tuczay János tanárnak a koronázási jubileum alkalmából rendezett iskolai ünnepélyen felolvasott dolgozata. „Az 1867-ki kiegyezés és a koronázás fontosságáról.” Az igazgatói jelentés hangszózza, hogy egy internatus létesítése, az intézettel kapcsolatban az ifjúság érdekében igen szükséges volna, mert az iskolával összefüggésben levő Szt. Istvánról címzett fennelvő intézet alig fogadhatja be a tanulók ifjúságnak negyedrészt, pedig a helyi viszonyok igen kívánatosak teszik, hogy a vidéki ifjúság alkalmas szállásban és gondos felügyeletben részesüljön.

Az intézet igazgatója Á. véd Jákó. A tanterület 16 tagból állott, kik közül 6 egyházi és 10 világi tanár. Hét tanár irodalmi működést is fejtett ki. Az intézetbe járt összesen 328 tanuló, vizsgálatot is tett 313. Róm. kath. volt 166, gör. kath. 45, gör. kel. 34, ev. ref. 19. ág. hitv. 7, unitárius 1, izraelita 38. Anyanyelvére nézve magyar volt 215, német 24, román 73, szláv 1. Csak magyarul beszélt 65 tanuló, magyarul, némethül 64, magyarul-románul 91, magyarul-némethül-románul 85. A tanulók közt legnagyobb számmal az őstermelő szülők gyermekei voltak képviselve. Helybeli illetőségű volt 91 tanuló, megyebeli 78, külföldi 2. A tanulók tanulmányi előmenetele igen gyenge, mit az igazgatói jelentés egyrészt annak tulajdonít, hogy a növendékek nagyrésze az intézetbe lépéskor magyarul alig tud néhány szót, más-

részt az alsóbb osztályok tul népesek. Minden tantárgyból kitűnő osztályokat csak 18-an érdemeltek, holott az elégségséssel roszabb eredményrel 84-en tanultak.

A tanulók magaviselete kelendő; 211 „jó” magaviseletével szemben csak 3 érdemelt „kevésbé szabályszerű”-t. Érettségire 43-an jelentkeztek; ezek közül „jelesen” érettek csak 1 lett, „jól” 13, „egyszerűen” 16, javító vizsgálatra utasítottak 6, a többi meg az írásbelin megbukott. Az V. és VI. osztályban a görögnyelv tanulására beiratkozott összesen 43-an, a görögöt pótló tárgyak tanulására pedig csak 18-an. Az iskola az év folyamán több ünnepélyt is rendezett, tűzött ki ezenfelül pályadíjakat s jutalmakat osztott ki. Az ifjúságnak volt segélyegylete és önképzőkör, mely utóbbit 18 gyűlést tartott s ezeken 68 szavazatot adtak elő és 38 írott művet olvastak föl. A tanári könyvtár 1175 műből áll 2436 kötetben, 2035 füzetben, az ifjúsági könyvtár pedig 1084 műből 1210 kötetben és több füzet. A jövő tanévre a tanulók felvétele és beírása szeptember első három napján fog történni, a pótló és javító vizsgálatok augusztus 31-én lesznek.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Színházban. Kury Klára, kinek szívetreméltó művészetét négy hónapra keresztül kellett nélkülözniük — szombaton kezdte meg újból szereplését, mely már most csak szeptember végéig fog tartani, miután a fiatal művésznő októberben a népszínház kötelekébe lép. Kury kisasszonya „Szegény Jonathan” Mollájával mutatatta be magát, a hosszu távollét után. A közönség, mely zsufolásig megtöltötte a nézőtér, viharos tapsal üdvözölte kedvenczét, a kit az est folyamán valóságos elhalmoztak sürin ismétlődő tetszésnyilatkozatokkal. Harriet-et Fabianek Berta adta, ki most is feltűnő kelte hangjának bájjával és terjedelmével. — Vasárnap, Uj házi Ede föléptével, „A cigány” került színpadra. A kiváló művész a czimszerepben nagy tetszést, zajos tapsokat aratott.

A színház köréből. A budapesti énekeadémia végzett növendéke Sipos Etl kisasszony, mint a színház szerződött tagja holnap, szerdán fogja a „Madarász” operette Postás Milka szerepében bemutatni magát. A kisasszony jövételt jól bír elötte meg, s ezért a legnagyobb várakozással tekintünk fellépése elé. Agyanacsak „Madarász” operettében lép fel a vidék egyik jeles tenoristája: Hunfy Imre, Szaniszló szerepében. — Ó felsége legmagasabb születése napján f. hó 18-án Abonyi Lajosnak „Siroki románca”-a fog színpadra kerülni, Kury Klárával. Szent István napján pedig Klárna-Angyal Ilkának a népszínházban nagy sikert aratott népsziműve „Szép Darinka”.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Sipos Etl és Hunfy Imre vendégfölépte.

Szerdán, augusztus 17-én.

Madarász.

Operette 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Mária, választó fejedelemné — Farkas J.
Adelaida, báróné — Láng E.
Csörz báró udvar és erdmester Puszta B.
Szaniszló gróf, — Hunfy J.
Ádám, tiroli madarász — Várdi M.
Postás Milka — Sipos Etl.
Kaszkó — Megyeri D.
Lassó — Fóris P.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 előtt.

Csütörtökön, aug. 18-án.

Ó Felsége I. Ferencz József dicsőségesen uralkodó királyunk születése napján diszolóadásul:

A siroki románca.

Értesítő.

Nyilvános számadás. A kolozsvári polgári daleyet által aug. 7-én rendezett rendkívüli dalestély alkalmával részt felülizettek, részint az országos dalárünnepélyen való részvétel költségeinek fedezésére adakoztak: Vincze István alelnök 50 frtot, Hegedüs Sándor országgyűlési képviselő 10 frtot, Gr. Bély Ákos főispán ur, Benigni Sámuel, Nedoroszték János, Kottai János 5—5 frtot, Nagy Ferencz, Kondász Dániel 3—3 frtot, Bogdy István, Petrovics György, Mattai Kálmán, Matutsek József, Káplán Mihály, Orbán József, Dali Mihály, Szilágyi Lajos 2—2 frtot, Lőrinczi József, Gunesch Károly, Strautz András, Dömösdi Sándor, Andrásovski Efraim, Stetina János, N. N. Krisztyán Vilmos, Ince Elek, Benrád József, Toth József, Gergely Kálmán, Matutsek József, Erdei Károly Rodola, József, Alexi György, Ditrői József, B. Bak Lajos, Sebesta Jakab, Akeszmann Albert, Koncz N. Gombos és társa, Babos Sándor, Friedl Máttyás, Schaffer András, Kerekes József, Ladovicski József, Szilly Alajosné, Szessák Ferencz, Endstrasser Benedekné (1 frt 20.) Czirják Károly, Deák István, Gáll János, Bodola József, Simon Sándor, Gergely Ferencz 1—1 frtot, Turcsányi Gyula 70 krát, Gyerman Döme 60 krát, Brukner János, Mészáros István, Gáll Antal, Mán Károly, Gergely Kálmán, Kondász Dániel, Károly Ferencz, Hancz György, Adorján János, Andrásovski Lajos Terkál József, Hutter Samu 50—50 krát, Scheirich Árpád 30 krát. — Fogadják a nemesszüv adakozók s felülizetők daleyetüink hálás köszönetét. — Kedves köteleseket teljesíték, midőn a daleyeti válasszományunk nevében már annyiszor tapasztalt nagy lelkesedéért buzgó elnökünknek Bényi Sámuel urnak hálás köszönetünket nyilvánosan is kifejezem, hogy a dalestélyünk meg-

tarthatására a lövölde helyiségét s ennek világyával való kivilágítását (mi körülbelül 80 frtot jövedelmezett daleyetüinknek) teljesen ingyen engedte át. Isten áldja meg szeretett elnökünket e dicsőre nem szoruló adományért. Kolozsvár, 1892. aug. 13-án. A kolozsvári polgári daleyet nevében Rignát Sándor titkár.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsde.

— A „Kolozsvár” eredeti távirata. —

Budapest, aug. 16.

Buza ára 5—7 krral szállott.
Buza tavaszra 751—752
Buza őszre 792—794
Tengeri máj. jun. 523—524
Zab őszre 548—550
Repce 1105.—

TÁVIRATOK.

Budapesti löversenyek.

Budapest, aug. 15. este. (A „Kolozsvár” eredeti távirata.) A mai versenyek eredménye a következő:

Az 1000 frtos eladóversenyben elsőnek beérkezett Beretvá E. „Vicispán”-ja; másodiknak Kinszky gróf „Courage”-za.

A két éves nyeretlenség futamában (1000 frt díj) elsőnek érkezett Springer báró „Kis Ibllyá”-ja; másodiknak „Bertus”, harmadiknak „Welfare”.

A 3000 frtos augusztusi handicap-ra: Elsőnek Festetich gróf „Johnsbach”-ja; másodiknak „Hippomenes”, harmadiknak „Jack o Lantern”.

A 3000 frtos budai díjra: Elsőnek Apponyi gróf „Alzbeta”-ja; másodiknak „Csövár”, harmadiknak „Courage”.

A két évesek claiming-handicapjában (1000 frtos díj) elsőnek Pechy A. „Futár”-ja; másodiknak „Zenit”, harmadiknak „Courisane”.

Az 1000 frtos gátversenyben: Elsőnek Egyedi A. „Utolsó szerelem”-je; másodiknak „Felhő”, harmadiknak „Szökegőzsa.” — „Igen” és „Kaczer” elbuktak.

Az 1000 frtos csömöri díjra: Elsőnek Blaskovich B. „Durczás”-a; másodiknak „Silverhair”, harmadiknak „Nádor II”.

Időgenek névsora.

Kolozsvár, aug. 16.

Biasini szálloda. Dobránek, Hubert, századosok, Kneiss, Portler, Reinert, Kising, Svoboda főhadnagyk, Beszterce. Halmagyi Zoltán hiv. Budapest. Váradai Jánosné birt. Alsó Kosaj Simay Tódor birt. Szamosujvár. Özv. Nagy Imréné, Szoboszlai Lajosné birt. Torda. Forsler János tanító, Lutsian Áronné keresk. Szamosujvár. Feigosts, Bardos, Grauer Károly, Simon Aladár, Braitt, Szabó József tisztjelöltek, Beszterce. Csoti Márk kegyesrendi áldozár, Bethlen. Hohzinger Zsigmond vendéglős, Zilah. Osztyán Márk keresk. Szamosujvár. M. Biszter utazó, Budapest. Turanics Flórián Antal, Schahin Kristóf keresk. Szamosujvár. Mikle Demeter hiv. Nagy-Körös. Székely Miklós birt. Torda.

Központi szálloda. Turmán Olivér polgármester, Nagybánya. Fratilla Augustus tanár, Románia. Halagics, Nikó Marin századosok, Gadányi Lipót ezredorvos, Grunner hadnagy Beszterce. Ruzs György kerékgyártó és neje, Deés. Simai Bogdán és Baranyai, Szamosujvár. Pent Viri és nővére, Deés. Hulek Anna, Beszterce. Bárány Gyula és fia, Szamosujvár. Pleich Tivadar földész, Hoszuaszu. Kransz I. kereskedő, N.-Várad. Szemkovics Károly kereskedő, Szamosujvár. Todorovics testvérek kereskedők, Deés. Glück Adolf utazó, Budapest. Eisler Mór utazó, Bécs. Nagy György, Szamosujvár. Weisz G. I., Bécs. Dr. Daday Jenő, Budapest. Dr. Bade Antal, Bécs. Dr. Roth István tanár és neje, Zilah. Hirsch Vilmos birtokos és neje, N.-Almás. Rosenbergné és leánya, Apahida. Dr. Rosenberger ügyvéd, Fogaras. Pirkovics Ödön kir. ítélő tábla bír. Szeged. Discher Lajos építész, Budapest. Schwarz Fülöp honvéd százados, M.-Vásárhely. Deák Márton kereskedő, B. Hunyad. Klein Zsigmond kereskedő, M.-Vásárhely. Laub Gyula, Beőthe N. utazó, Bécs. Toth Kálmán utazó, Bozsek. Spitz Mór utazó, Bécs.

Hungária szálloda. Fédra János ezredes, Magaras N. grnag, Beszterce. Novacek Máttyás, Tschurl Frigyes huszárkapitány, Aubin Károly h. főhadnagy, Stojkovics Emil h. főhadnagy, Szabó Béla h. hadnagy, N.-Szeben. Bora Árpád h. főhadnagy, Orosz János h. hadnagy, Bogdán Adorján h. önkéntes, Hóltövény. Farkas Herman tüzér hadnagy, M.-Vásárhely. Zimonya N., Kriner N., Platz N. századosok, Terbojeyics N., Szoboda N. főhadnagyk, Karp N. hadnagy, Dr. Dabófszky N. főorvos, Beszterce. Römer Károly huszárkapitány, Hóltövény. Engländer Bernad kereskedő, Nürnberg. Hirsch Ödön birtokos, N.-Iklód. Hatfaludi Terka magánújs. M.-Bocskó. Engel Károly vállalkozó, Kis-Sebes. Bernát Zsigmond építész Kiss-Sink. Dr. Fenyvesi Soma ügyvéd, Lugos. Papp Márton kereskedő, Szamosujvár. Bolla Mihály műszaki tan., György Endre birtokos, Papp Sándor kárbesző, Hauler János nyomdász, Budapest. Herczeg Vilmos kereskedő, Bleyer Rudolf kereskedő, Bécs.

Felelős szerkesztő: HINDY ÁRPÁD.

Kiadó: AJTAI K. ALBERT.

Sz. 10735—1892.

4 3—3)

Sz. 4490—1892.

(521 1—1)

Árlejtési

A vármegyeházhoz tűzifa szállítása folyó évi költségvetésben hó 4-én délelőtt 10 órakor a vármegyeház előtt tartandó versenytárgyaláson a fog kiadatni.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy a versenytárgyalás előtt a vármegyeház udvarára két köbméter mintafát beszállítva 50 frt bántépénnyel ellátott bélyeges zárt ajánlatot adjanak be hozzám, melyben a szállítandó fa ára köbméterenként meghatározva legyen.

A részletes feltételek a II-ik aljegyzőnél addig is megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánjától Kolozsvárt, 1892. augusztus hó 9-én. Az alispán helyett:

Bónis István,
főjegyző.

MAKK-ELADÁS.

A n.enyedi ev. ref. Bethlen-főiskola felenyed-muzsinai, igen jó fekvésű, a vasutól csak 4 kilométerre fekvő 2892 holdas szőlődejének idei

tölgymakk termése

Nagy Enyeden a főiskola jogügyi és jószágigazgatóságánál folyó évi szeptember hó 4-én d. e. 11 órakor árverésen el fog adatni. — A feltételek ugyanott megtekinthetők.

(520 1—2)

Az igazgatóság.

Idézési hirdetmény.

A Kolozsvár városi kir. járásbírósa közölni teszi, hogy Papp Elek ügyvéd által képviselt Id. özv. Kornya Andrásné szül. Dolán Gáspár felperesnek Ifj. Kornya András hagyatéka és Ifj. özv. Kornya Andrásné szül. Ambrus Erzsébet alperesek elleni 196 frt tőke és járuléka iránti sommás keresetnek tárgyalására 1892. évi október hó 10-dik napjának d. e. 8 órája ezen bíróságnál kitűztetett, és ismeretlen tartózkodású Ifj. özv. Kornya Andrásné született Ambrus Erzsébet alperes részére Boross Lajos ügyvéd ügygondnokul kirendeltetett.

Felhívatik ennél fogva ismeretlen tartózkodású alperesné, hogy ügyének észszerű védelme iránt a részére kirendelt ügygondnokot kellően utasítsa, vagy a tárgyalásra személyesen a vagy más megbízott által megjelenjen, mert mindezek elmulasztásának következményeit különben magának tulajdonítsa.

A városi kir. járásbíróstól Kolozsvárt, 1892. év május 6.

THE GRESHAM**ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG LONDONBAN.****MAGYARORSZÁGI FIÓK:****BUDAPEST,**

Ferenz-József-tér 5—6 sz.

a társaság házában.

AUSZTRIAI FIÓK:**BÉCS,**

Gisellastrasse 1. szám alatt

a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. jun. 30-án Frk. 117,550,797 —

Évi bevétel biztosítások és kamatból 20,725,259 —

1891. június 30. 249,311,449 —

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződéses visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta 61,372,000 —

(1848) 1,728,184,555 —

A legutóbbi tizenkét havi üzleti idő alatt a társaságnál 1,728,184,555 —

értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1,728,184,555 —

értékre meg. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak Erdély minden nagyobb városában az ügynök urak és az erdélyi vezérigazgatóság (95 27—50)

Kolozsvárt, Belső-utca 5—7. szám.

GYAPJU-RENDSZER
Legnagyobb védelem hidegség és forróság ellen

Benger
egyedül valódi Normal-alsóruhák.

Kitűntetve 6 arany éremmel.
Képes árjegyzékek ingyen.

Valódi minőségben és legutányosb árban
Teutsch József B. raktárban Szegevár.

(299 8—10)

Tegnap a Páris-utcában egy

tarka him-kanári

kiszabadult. — Ezen madárnak megtalálója ha páris-utcai 16. számú házhoz be-szolgáltatja, 2 frt jutalomban részesül.

(522 1—1)

Házitanítóul

ajánlkozik egy jó családból való joghallgató, normális és gymnasialis osztályba járó gyermekek mellé. — Ajánlatok (519 1—1)

Szőke Lajoshoz intézendők Gyulafehérvárra.

KAUFFMANN F. A.

hangszerkereskedése Nagy-Szebenben

Kleiner Ring 13, — Főter 13. szám.

Ajánlja dus választéku raktárát (508 2—10)

zongora, czitera,

sat. hangszerekben.

Árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik

Budapest, 1885.
Nagy díszoklevél.Zágráb, 1891
Díszoklevél.Eszék, 1889.
Díszoklevél.**Csik József**

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-czement és vízhatlan mészgár

— BEOCSINBAN. —

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8.

Ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő-közönség becses figyelmébe saját gyártmány

Portland-czement és vízhatlan meszt.

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

(59 30—38)

Kecskemét,
1872.
Ezüst érem.Ujvidék, 1875.
Arany érem.Szege, 1878.
Érdem-érem.Trieszt, 1883.
Arany érem.**AJTAI K. ALBERT****DUSAN FELSZERELT ES FOLYTON UJITOTT****„MAGYAR POLGÁR”**

czimű

KÖNYVNYOMDÁJÁT

ajánlja:

Minden könyvnyomdai munkák előállítására, a diszes és egyszerű kiállítású kötetektől vagy füzetektől kezdve a legkisebb nyomtatványig, mindent a legolcsóbb árban.

irodalmi művek, folyóiratok, heti és napi lapok, iskolai értesítők
Részvényjegyek, oklevelek, számlák, béli meghívók, táncrendek, névjegyek,

— Gazdasági mag- és Fűszer-árjegyzékek —

gyorsan és jó ízléssel készíttetnek.

Hivatalos nyomtatványokat, köz- és magán-hivatalok részére megrendelésre 24 óra alatt elkészít.
Kereskedők és iparosok részére árjegyzékeket, körleveleket, falragaszokat, apróbb hirdetéseket sat. diszesen és

olcsón kiállit.

A nyomda jelenben egy politikai napilap, egy heti lap, két tudományos szaklap, három időszakos folyóirat nyomtatásával van megbízva.

— A nyomda három gyorsajtóval rendelkezik. —

Készletben kaphatók: Birtokrendezési nyomtatványok tagosító mérnökök számára, u. m. 15 és 20 rovatos Birtokívek, Földkönyvek, Combinatoriumok, finom fehér papírra nyomva 100 iv csak 4 frt 50 kr. — Kataszteri Birtokívek és Földkönyvek, 100 iv 2 frt 20 kr. — Gyakorlati szabályzat a magyar tűzoltó testületek részére, füzve. Ára 25 kr. Postán küldve 30 kr.